

Rekabet Kurumu Başkanlığından;

REKABET KURULU KARARI

Dosya Sayısı : 2022-1-034 (Devralma)
Karar Sayısı : 23-01/1-1
Karar Tarihi : 05.01.2023

A. TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER

Başkan : Birol KÜLE
Üyeler : Ahmet ALGAN (İkinci Başkan), Şükran KODALAK,
Hasan Hüseyin ÜNLÜ, Ayşe ERGEZEN,
Cengiz ÇOLAK, Berat UZUN

B. RAPORTÖRLER : İsmail Atalay YOLCU, Merve BİROĞLU, Şeyda EROL ÖZTÜRK,
Murat KARA

C. BİLDİRİMDE

BULUNAN : -Saudi Arabian Development Co Ltd
Temsilcileri: Süleyman CENGİZ, Av. İpek İNCE
River Plaza 17th Floor Büyükdere Cad. Bahar Sk. No:13
TR-34394 Levent/İstanbul
-Honeywell International Inc.
Temsilcisi: Av. Taner ELMAS
Harbiye Mah. Asker Ocağı Cad. No:6 Süzer Plaza K:15
D:1501 Şişli/İstanbul

- (1) **D. DOSYA KONUSU:** Saudi Arabian Development Co Ltd. ve Honeywell Automation and Control Products Ltd. tarafından Suudi Arabistan Krallığı'nda faaliyet göstermek üzere tam işlevsel bir ortak girişim kurulması işlemi.
- (2) **E. DOSYA EVRELERİ:** Rekabet Kurumu (Kurum) kayıtlarına 23.11.2022 tarih ve 33217 sayılı yazı ile intikal eden ve eksiklikleri 21.12.2022 tarih ve 33994 sayılı yazı ile tamamlanan bildirim üzerine düzenlenen 02.01.2023 tarih ve 2022-1-034/Öİ sayılı Devralma Ön İnceleme Raporu görüşülerek karara bağlanmıştır.
- (3) **F. RAPORTÖR GÖRÜŞÜ:** İlgili raporda özetle, dosya konusu işleme izin verilmesinde sakınca bulunmadığı ifade edilmiştir.

G. İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

- (4) Başvuruda, Saudi Aramco Development Co Ltd. (SADCO) ve Honeywell Automation and Control Products Ltd. (HACP) tarafından Suudi Arabistan Krallığı'nda faaliyet göstermek üzere tam işlevsel bir ortak girişim kurulması işlemine 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun (4054 sayılı Kanun) ve 2010/4 sayılı Rekabet Kurulundan İzin Alınması Gereken Birleşme ve Devralmalar Hakkında Tebliğ (2010/4 sayılı Tebliğ) çerçevesinde izin verilmesi talep edilmektedir.
- (5) Bildirime konu işlemin temelini, ortak girişim tarafları SADCO ve HACP arasında 08.08.2022 tarihinde imzalanan Hissedarlar Sözleşmesi (Sözleşme) oluşturmaktadır. Sözleşme'de SADCO ve HACP tarafınca ORTAK GİRİŞİM'e ayrı ayrı (.....) ABD Doları tutarında sermaye getirileceği belirtilmiş olup ORTAK GİRİŞİM'in kayıtlı sermaye tutarının (.....) ABD Doları olacağı kararlaştırıldığı görülmektedir¹.
- (6) 2010/4 sayılı Tebliğ'in 5. maddesinin üçüncü fıkrasında "*Bağımsız bir iktisadi varlığın*

¹ Hissedarlar Sözleşmesi'nin "*Başlangıç Sermaye Katkıları, Başlangıç Özkaynak Oranı, Kuruluş Maliyetleri ve Gelecekteki Finansman*" başlıklı 7'nci maddesi birinci fıkrası (a) ve (b) bentleri.

tüm işlevlerini kalıcı olarak yerine getirecek bir ortak girişimin oluşturulması, bu maddenin birinci fıkrasının (b) bendi kapsamında bir devralma işlemidir. Bu tür işlemlerde, işlem taraflarının her biri devralan olarak kabul edilir.” hükmüne yer verilmektedir. Bu hükümler çerçevesinde ortak girişimler bakımından aranan koşullar; ortak girişim şirketinin kurucu teşebbüsler tarafından “ortak kontrol” altında tutulması ve kurulan şirketin “bağımsız bir iktisadi varlık” niteliği taşımasıdır.

(7) Bildirim Formu’nda yer alan bilgilere göre, bildirilen işleme izin verilmesi halinde kurulacak ORTAK GİRİŞİM üzerinde SADCO %(.....) ve HACP %(.....) oranında hisseye sahip olacaktır². Taraflar arasında imzalanan Sözleşme çerçevesinde, tarafların ORTAK GİRİŞİM üzerinde ortak kontrole sahip olmalarını sağlayan hususlara aşağıda yer verilmektedir:

- Ortak GİRİŞİM’in her birinin bir oya sahip olduğu (.....) kişilik Yönetim Kurulu’nun (.....) üyesi (.....) tarafından, (.....) üyesi ise (.....) tarafından atanacaktır. Yönetim Kurulu üyelerini atama yetkisine sahip olan bu taraflar atadıkları üyeleri görevden alma ve değiştirme hakkına da sahip olacaklardır³. Bu üyeler arasından hiçbirisi belirleyici oya sahip olmayacak, yalnızca ORTAK GİRİŞİM’i temsil etme, Yönetim Kurulu ve Genel Kurul toplantılarına başkanlık etme ve bu toplantılarda alınacak kararları tasdik etme görevlerini haiz bir Yönetim Kurulu Başkanı, (.....) tarafından seçilecektir⁴.
- ORTAK GİRİŞİM’in genel günlük yönetimi ve performansından sorumlu yönetim ekibi üyelerinden İcra Kurulu Başkanı (CEO), Baş Teknoloji Sorumlusu (CTO), ve Pazarlama Sorumlusu (CMO), (.....) tarafından aday gösterilecek; Mali İşler Başkanı (CFO), Operasyon Direktörü (COO) ve Gelişimden Sorumlu Başkan (CDO) olarak atanacak kişiler ise (.....) tarafından aday gösterilecektir⁵.
- ORTAK GİRİŞİM’in Yönetim Kurulu kararları, en az biri (.....) tarafından atanmış olan üyenin hazır bulunması koşuluyla en az (.....) üyenin hazır bulunduğu toplantıdaki oyların salt çoğunluğu ile alınacaktır⁶. Bununla birlikte, herhangi bir sermaye taahhüdünün onaylanması, yıllık bütçe veya iş planında herhangi bir değişiklik yapılması veya bunlardan yapılacak herhangi bir sapma ve herhangi bir yeni üst düzey yönetim ekibinin oluşturulması ve atanması gibi bazı stratejik işletme kararları en az (.....) Yönetim Kurulu üyesinin olumlu oyunu gerektirmektedir⁷. Diğer bir ifade ile taraflar ORTAK GİRİŞİM’in işletme bütçesi, iş planı, önemli yatırımları gibi stratejik işletme kararları ile üst düzey yönetiminin atanması üzerinde veto haklarına sahip olacaklardır.

(8) Yukarıda bahsi geçen ortaklık yapısından ve sözleşme hükümlerinden ORTAK GİRİŞİM’i etkileyecek stratejik kararlar konusunda iki tarafın da anlaşmak ve işbirliği yapmak durumunda olduğu; böylece bildirim konu işlem sonrasında kurulacak ORTAK GİRİŞİM’in, SADCO’nun ve HACP’nin ortak kontrolü altında olacağı anlaşılmaktadır.

² Hissedarlar Sözleşmesi’nin “Başlangıç Sermaye Katkıları, Başlangıç Özkaynak Oranı, Kuruluş Maliyetleri ve Gelecekteki Finansman” başlıklı 7’nci maddesi birinci fıkrası (a) ve (b) bentleri.

³ Hissedarlar Sözleşmesi’nin “Yönetim Kurulu Müdürlerinin Atanması ve Görevden Alınması” başlıklı 9’uncu maddesi ikinci fıkrası (a) ve (b) bentleri.

⁴ Hissedarlar Sözleşmesi’nin “Yönetim Kurulu Müdürlerinin Atanması ve Görevden Alınması” başlıklı 9’uncu maddesi altıncı fıkrası ile Hissedarlar Sözleşmesi’nin Çizelge-1 No’lu Eki’nin “Oy Hakkı” başlıklı 7’nci maddesinin üçüncü fıkrası.

⁵ Hissedarlar Sözleşmesi’nin “Yönetim Ekibi ve Kıdemli Memurlar” başlıklı 10’uncu maddesi.

⁶ Hissedarlar Sözleşmesi’nin “Yeter Sayı” başlıklı 6 ncı maddesi hükümleri ile “Yönetim Kurulu Kararları” başlıklı 8’inci maddesi.

⁷ Hissedarlar Sözleşmesi’nin Çizelge-4 No’lu Eki “Rezerve Kurul Onayı Gerektiren Konular” başlıklı bölümü.

- (9) Bildirim Formu'nda ORTAK GİRİŞİM'in bağımsız olarak faaliyet göstermesi için gerekli tüm araçlara sahip olacağı, entegre üretim operasyonları yönetim sistemlerinin geliştirilmesi, uygulanması ve yönetimi ile ilgili hizmetlerini sağlarken aynı pazarda faaliyet gösteren diğer teşebbüsler gibi işlevlerini kalıcı olarak yerine getirmek için yeterli kaynaklara sahip olacağı vurgulanmaktadır. Öte yandan, ORTAK GİRİŞİM'in günlük faaliyetleriyle ilgilenecek ve faaliyetlerini ana teşebbüslerden bağımsız olarak yürütmek için kendi personelini işe alacak bir yönetim ekibi kurulacağı da belirtilmiştir. Bildirim Formu'nda ayrıca, ORTAK GİRİŞİM'in uzun vadede bağımsız olması için gerekli finansman ve kaynakların SADCO ve HACP tarafından karşılanacağı ve bunun yanı sıra ORTAK GİRİŞİM'in herhangi bir pazarda faaliyet gösteren herhangi bir teşebbüs gibi üçüncü şahıs finansmanı ve hizmetlerin satışı yoluyla finansmana erişimi konusunda serbest olacağının da öngörüldüğü belirtilmiştir. Bildirim Formu'nda ORTAK GİRİŞİM'in kendi bağımsız varlığına sahip olacağı, ana teşebbüslerden bağımsız olarak hareket edeceği, satışlar ve satın almalar için uzun vadede SADCO, HACP ve bunların ana teşebbüslerine bağlı olmayacağı ifade edilmektedir⁸. Ayrıca ortak girişim taraflarınca bahse konu ORTAK GİRİŞİM'in pazarda kalıcı olarak faaliyet göstereceği, mevcut durumda en az yirmi yıl faaliyet göstereceğinin öngörüldüğü, bununla birlikte bu sürenin taraflar arasında yapılacak yazılı bir anlaşma ile yenilenebileceği belirtilmektedir⁹.
- (10) Yukarıda yer verilen hususlar çerçevesinde, ORTAK GİRİŞİM'in tam işlevsellik niteliğine sahip olacağı kanaatine varılmış olup bu bilgiler doğrultusunda bildirim konusu işlemin, bağımsız bir iktisadi varlığın tüm işlevlerini kalıcı olarak yerine getirecek bir ortak girişim kurulması niteliği taşıdığı sonucuna ulaşılmaktadır. Tarafların ciro bilgileri dikkate alındığında, 2010/4 sayılı Tebliğ'in 7. maddesinde belirtilen ciro eşiklerinin aşıldığı, dolayısıyla işlemin izne tabi bir devralma işlemi olduğu anlaşılmaktadır.
- (11) İşlem taraflarından SAUDI ARAMCO, hidrokarbon maddelerinin maden araması, araştırılması, sondajı ve çıkarılması ve bu maddelerin işlenmesi, rafine edilmesi ve pazarlanması ile ilgilenmektedir. SAUDI ARAMCO Türkiye'de ağırlıklı olarak ham petrol satışı alanında faaliyet göstermektedir. SABIC¹⁰ aracılığıyla Türkiye'de petrol ürünlerinin pazarlama faaliyetlerini yürütmektedir. SABIC'in %(.....) paylarına sahip olduğu Türkiye'de yerleşik i) SABIC PETROKİMYA ve ii) aktif olarak faaliyet göstermeyen SHPP Petrokimya Ticaret Limited Şirketi (SHPP PETROKİMYA) olmak üzere iki bağlı iştiraki bulunmaktadır. SABIC PETROKİMYA Türkiye'de ve ayrıca az miktarda ürün için Avrupa, Kıbrıs, Azerbaycan, Kuzey Afrika ve Güney Afrika pazarlarında petrokimya ürünlerine yönelik pazarlama faaliyetleri yürütmekle birlikte Türkiye'de satış yapmamaktadır.
- (12) Diğer işlem tarafı HONEYWELL temel olarak, "*Havacılık ve Uzay*", "*Bina Teknolojileri*", "*Performans Malzemeleri ve Teknolojileri*" ile "*Güvenlik ve Verimlilik Çözümleri*" alanlarında faaliyet göstermektedir. HONEYWELL;
- *Havacılık ve Uzay* alanında orijinal ekipman üreticilerine ve çeşitli alt pazarlardaki diğer müşterilere satılan uçaklar için dünya çapında ürün, yazılım ve hizmet tedariki sağlamaktadır.

⁸ (.....). Taraflar bu noktada bildirim konusu işleme Avrupa Komisyonu tarafından 09.12.2022 tarihi itibarıyla izin verildiğini de belirtmiştir.

⁹ Hissedarlar Sözleşmesi'nin "*Şirketin Süresi, İş, Amaçları ve Faaliyetleri*" başlıklı 3'üncü maddesinin birinci fıkrası.

¹⁰ (.....).

- *Bina Teknolojileri* alanında bina sahiplerinin ve bina sakinlerinin tesislerinin güvenli, enerji açısından verimli, sürdürülebilir ve üretken olmasını sağlayan küresel ürün, yazılım, çözüm ve teknolojiler sağlamaktadır.
 - *Performans Malzemeleri ve Teknolojileri* alanında yüksek kaliteli performans kimyasalları ve malzemeleri, süreç (*process*) teknolojileri ve otomasyon çözümleri geliştirmekte ve üretmektedir.
 - *Güvenlik ve Üretkenlik Çözümleri* alanında müşterilerine üretkenliği, iş yeri güvenliği ve performansını artıran ürün ve hizmetler sunmaktadır.
- (13) Bildirim Formu'ndan edinilen bilgilere göre, HONEYWELL'in Türkiye'deki faaliyetleri, yukarıda belirtilen küresel faaliyetleri ile aynı olmakla birlikte çok daha küçük boyuttadır. HONEYWELL'in Türkiye'deki faaliyetleri temel olarak bina teknolojileri, performans malzemeleri (teknoloji, havacılık ve uzay), güvenlik ve verimlilik çözümleri ile ilgilidir. HONEYWELL Türkiye'deki faaliyetlerini, bağlı iştirakleri olan i) Honeywell Teknoloji AŞ ve bağlı şubesi Honeywell Teknoloji AŞ İstanbul Endüstri ve Ticaret Sanayi Bölge Şubesi ve ii) Elsel Gaz Armatürleri Sanayi ve Ticaret AŞ aracılığı ile yürütmektedir.
- (14) ORTAK GİRİŞİM, henüz kurulmamış, dolayısıyla faaliyetlerine başlamamış olmakla birlikte gerekli otorite izinlerinin alınmasının ardından Suudi Arabistan'da kuruluş işlemlerini gerçekleştirip *Plant Digital Platformu*'nun (PDP) geliştirilmesi, devreye alınması, işletilmesi ve yönetimi ile ilgili hizmetlerin sunulması alanlarında faaliyet gösterecektir. Entegre bir üretim operasyonları yönetim sistemi olan PDP, müşterilerine i) ticari kullanıma hazır yazılım teknolojileri ile ii) benzeri ilgili hizmetleri ve *know-how* süreçlerini sunacaktır. ORTAK GİRİŞİM ürün ve hizmetlerini Körfez Arap Ülkeleri İşbirliği Konseyi üye ülkelerindeki üçüncü taraf müşterilere, Irak bölgesinde yer alan üçüncü taraf müşterilere ve SAUDI ARAMCO iştiraklerine sunacaktır. Bildirim Formu'nda ORTAK GİRİŞİM'in ürün ve hizmetlerini mevcut durumda Türkiye'de sunma planının bulunmadığı belirtilmiştir.
- (15) SAUDI ARAMCO ve HONEYWELL'in Türkiye'deki faaliyetleri açısından yatay ya da dikey bir örtüşme bulunup bulunmadığına ilişkin olarak, Bildirim Formu ve cevabi yazıda, SAUDI ARAMCO tarafından kontrol edilen SABIC'in bağlı iştiraki SABIC PETROKİMYA'nın petrokimya ürünlerine yönelik pazarlama temelli faaliyetler yürütürken; HONEYWELL'in Türkiye'de faaliyet gösteren iştiraklerinin temel olarak bina teknolojileri, performans malzemeleri, güvenlik ve verimlilik çözümleri alanlarında faaliyet yürüttüğü belirtilmiştir.
- (16) Öte yandan taraflara SAUDI ARAMCO'nun kontrolünde bulunan ortak girişim tarafı SADC'nun "*Diğer Bilgi Teknolojileri ve Bilgisayar Hizmetleri*" ile HONEYWELL'in kontrolünde bulunan diğer ortak girişim tarafı HACP'nin "*Bilgisayar Programlama Faaliyetleri*" arasında herhangi bir örtüşmenin bulunup bulunmadığı sorulmuştur. Sunulan cevabi yazıda, SADC'nun ilgili sektörde faaliyet gösteren iştirakinin¹¹ (.....) alanlarında yalnızca Suudi Arabistan'da faaliyet gösterdiği ve yakın zamanda Türkiye'de faaliyet sunmayı planlamadığı belirtilirken; HACP'nin "*Bilgisayar Programlama Hizmetleri*" pazarındaki faaliyetinin kurumsal uygulama yazılımlarına¹² ilişkin olduğu ve yakın gelecekte Türkiye'de herhangi bir hizmet sunma planının

¹¹ SADC'nun ilgili iştirakinin (Middle East Information Technology Solutions, MEITS) %(.....) hissesini devralması işlemine Kurulun 17.09.2020 ve 20-42/578-258 sayılı kararı ile onay verilmiştir.

¹² Kurumsal yazılım faaliyetleri kapsamında HACP, müşterilerine veri analitiği, varlık performans yönetimi, iş gücü üretkenliği, işçi güvenliği, performans izleme, üretim operasyonları vb. gibi hizmetleri sunmaktadır. Teşebbüsün kurumsal yazılım faaliyetleri pazarındaki pazar payının %(.....) arasında olduğu tahmin edilmektedir.

olmadığı ifade edilmiştir.

- (17) Yukarıda değinilen bilgiler çerçevesinde, ana teşebbüsler SAUDI ARAMCO ve HONEYWELL'in Türkiye'de faaliyet gösteren iştiraklerinin faaliyetleri arasında herhangi bir yatay ya da dikey örtüşme bulunmadığı değerlendirilmektedir.
- (18) SAUDI ARAMCO ve HONEYWELL ile ORTAK GİRİŞİM'in faaliyetleri açısından ise ORTAK GİRİŞİM'in Türkiye'de ürün ve hizmetlerini sunmaması ve böyle bir planının da bulunmaması nedeniyle Türkiye'de yatay ya da dikey bir örtüşme bulunmadığı değerlendirilmektedir. Ayrıca SAUDI ARAMCO ve HONEYWELL'in kontrol ettikleri iştiraklerinin faaliyetleri ile ORTAK GİRİŞİM'in faaliyetleri arasında Türkiye'de ve küresel düzeyde herhangi bir yatay ya da dikey bir örtüşme olmadığı bildirilmiştir.
- (19) Son olarak, bildirim konu işlemin 2010/4 sayılı Tebliğ'in 13. maddesinin üçüncü fıkrası kapsamında ele alınması gerekmektedir. Söz konusu hükümde *"Teşebbüsler arasında rekabeti sınırlayıcı amacı veya etkisi olan ve bağımsız bir iktisadi varlığın tüm işlevlerini kalıcı olarak yerine getirecek bir ortak girişimin oluşturulması, Kanunun 4 üncü ve 5 inci maddeleri çerçevesinde de değerlendirilir."* ifadelerine yer verilmektedir.
- (20) Bu hükmün altında yatan temel kaygı, ortak girişim kurulması yoluyla ana teşebbüsler arasında koordinasyon oluşması riskidir. Bir ortak girişimin rekabeti sınırlayıcı amacı veya etkisi olmasından söz edilebilmesi için öncelikle ana şirketlerin birbirleriyle veya ortak girişimle rakip olmaları gerekmektedir. Yukarıda değinildiği üzere, ana şirketlerin faaliyetleri arasında ya da ortak girişim ile ana şirketlerin faaliyetleri arasında Türkiye'de veya küresel ölçekte herhangi bir örtüşme bulunmamaktadır. Bu nedenle, bildirim konu işlemin söz konusu pazarın önemli bir bölümünde rekabetin kısıtlanması sonucunu doğurabilecek herhangi bir koordinasyon riski taşımadığı değerlendirilmektedir.
- (21) Yukarıda yer verilen inceleme ve değerlendirmeler neticesinde, bildirim konu işlem ile başta hâkim durum yaratılması veya mevcut bir hâkim durumun güçlendirilmesi olmak üzere ülkenin bütünü yahut bir kısmında herhangi bir pazarda etkin rekabetin önemli ölçüde azaltılmasının söz konusu olmayacağı ve işleme izin verilebileceği kanaatine varılmıştır.

H. SONUÇ

- (22) Düzenlenen rapora ve incelenen dosya kapsamına göre, bildirim konusu işlemin 4054 sayılı Kanun'un 7. maddesi ve bu maddeye dayanılarak çıkarılan 2010/4 sayılı Rekabet Kurulundan İzin Alınması Gereken Birleşme ve Devralmalar Hakkında Tebliğ kapsamında izne tabi olduğuna; işlem sonucunda etkin rekabetin önemli ölçüde azaltılmasının söz konusu olmaması nedeniyle işleme izin verilmesine, gerekçeli kararın tebliğinden itibaren 60 gün içinde Ankara İdare Mahkemelerinde yargı yolu açık olmak üzere OYBİRLİĞİ ile karar verilmiştir.